

JOGÉLET

A Magyar Jogászegyletben dr. Fodor Ármin kúriai tanácselnök e hó 8-án előadást tartott a „polgári peres eljárás reformjáról”. Előadó előrebocsátotta, hogy nem a tárgyalás alatt levő törvénytervezetről akar beszélni, amely a törvénykezés egyszerűsítéséről szól. Ennek részletei még nincsenek véglegesen megállapítva, azokat tehát csak akkor lehet tárgyalni, ha az igazságügyminiszter a törvényjavaslatot az országgyűlés elé terjeszti. Ennélfogva csak arról akar beszélni, hogy szükséges-e polgári peres eljárásunk reformja és melyek a mai eljárásnak azok a hibái, amelyek miatt a reform szükséges. Evégett végiment az elsőbírói, a fellebbezési és a felülvizsgálati eljárásban mutatkozó hibákon, hibáztatta az előkészítő iratok túltengését, a szóbeliség háttérbe szorítását, az eljárás hosszadalmasságát, amelyet a peranyag koncentrációjának hiánya okoz, a bíróságok túlterhelését stb. Az ügyvédség panaszait egyes rendelkezések ellen jóakarattal és közös megértéssel orvosolni lehet. A reformnak nem lehet célja, hogy a Plósz-féle perrendtartás elvein rést üssön, ellenkezőleg ezeknek az elveknek keresztülvitelét kell megvalósítania, mert csak ilykép lehet megelőzni igazságszolgáltatásunk színvonalának sülyedését.

A Civiljogászok Vitatársaságának előadásai. Ifj. dr. Szigeti László „*A kodex stílusa*” (kódexszövegezési problémák) címen tartott előadást. Kiemelte, hogy amennyiben a kodifikálást szükségesnek tartjuk, a kodex szövegezésénél megint felmerül egyrészt a jogbiztonság, másrészt a hajlékony, az esethez alkalmazkodó jog problémája. A kodexnél nem kell félni merevségtől, inkább attól kell tartanunk, hogy a jogbiztonságot a kodex sem biztosítja. A keret és részletes szabályozás kérdésre nem lehet általános választ adni, a kodex anyaga, az intézmények természete szerint egyszer részletes, egyszer keretszabályozás a célszerű. Ismertette azokat a szempontokat, melyek szerint ez a kérdés eldöntendő. Az előadást érdekes vita követte, melyben többek között dr. Meszlény Artur, dr. Blau György, dr. Vági József, dr. Varannai István és dr. Gál Dezső vettek részt.

Ifj. dr. Nagy Dezső „*A codex hézagainak pótlása*” címen tartott előadást. A törvénykönyv különböző részeiben észlelt nagy gyakorlati fontosságú hiányok feltárása után kiindult az előadó abból az alaptételből, hogy az igazságszolgáltatási gépezet folyamatossága a tökéletes államélet egyik főkövetelménye. Minden állam arra törek-

szik, hogy a jogszabály hiányára való hivatkozással a denegata iustitia esete be ne következhessek.

Ismertette az idevágó külföldi jogszabályokat, majd beható vizsgálat alá vette a codex 6. §-át, mely a hazai jog szellemét, a jog általános alapelveit és a tudomány megállapításait jelöli meg iránytűknek a törvénykönyv hallgatása esetén. A hazai jog szelleméről igyekezett kimutatni, hogy ez magát a jogot alkotó generatio előtt is legtöbbször misztikus homályban marad, s csak a jövő nemzedék szemében tűnik fel teljes világosságban. Utalt Montesquieu-re, aki először ismerte fel, hogy a kormányzati forma mily szoros összefüggésben áll a törvényekkel. A politikai irányzat ez úton erős befolyást gyakorolhat az anyagi jogra, ami a magánjog terén kétszeresen elítélendő.

A jog általános elveinek elméletével foglalkozva kifejtette, hogy a legritkább esetben lehet a principiumokból egyes konkrét jogszabályra induktio útján következtetni.

Az előadó a tudomány megállapításaitól sem vár sokat, bár nem osztja Kirchmannak a jogtudománnyal szemben elfoglalt radikálisan szkeptikus álláspontját. Különösen a vitás tudományos kérdések gyakorlati alkalmazásánál lát nagy nehézségeket fennforogni. Vizsgálta végül az összefüggést is, amelyben a jogszabály surrogatumok alkalmazása, illetve mellőzése az anyagi jogszabálysértés címén emelhető felülvizsgálati panaszhoz fog állani.

Végeredményben azt tartaná helyesnek, ha a codex a bírót jogszabályok hiánya esetén az általános elméleti szempontok helyett a forgalom és a hazai társadalom érdekeinek és szükségleteinek figyelembevételére utasítaná.

Az előadást követő vitában ifj. dr. Szigeti László, dr. Fränkel Pál, dr. Blau György, dr. Simon Lajos, dr. Leopold Elemér, dr. Kende Ernő, dr. Szalay Zoltán vettek részt, majd dr. Meszlény Artur foglalta össze a felszólamlások eredményeit.

Dr. Leopold Elemér az igazságügy racionalizálásáról tartott előadást. Előadó szerint az igazságügy-racionalizálásának jelszava alatt a jogeszmének mai kedvezőtlen atmoszférájában olyan reformtörekvések kezdenek megvalósulni, amelyek végső következésükben egyrészt a jogszolgáltatást bontják meg, másrészt a gazdasági élet irracionalizálásához fognak vezetni. Az intézményesen racionalizálni akaró új törvényjavaslat a peres eljárás egyszerűsítéséről, sem a perek számát csökkenteni, sem pedig meggyorsítani nem fogja.

Előadó elsősorban statisztikai adatokkal bizonyította, hogy a felsőbíróságok nem túlterheltek, legalább is a békeévek számadataihoz képest, másfelől pedig az